

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Ervditione Religiosorum

Humbertus <de Romanis>

Ingolstadii, 1591

VD16 H 5888

3. De ordinatione rationis ad actum inquirendi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50980](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50980)

matori vniuersæ terræ. Sunt & aliæ violentę magis & fortius adhærentes, quæ ad necessitatem animæ pertinent: & quasi ex eodem limo assumptæ, de quo & nos: quæ si paululum infederint, euelli nequeunt sine læsione & difficultate. Sæpe enim sic afficit nos carnalis cogitatio de necessariis corporis, vt vix eradicari possit à nobis: & quia limosa cùm sit & viscosa, limosam similiter inuenit terram. Nō sine caussa dictum est, hominem non plasmatum de terra qualibet, sed de limo. Oportet reprimere, quem extinguere non possumus appetitum, vt quàm cito mentem ingreditur, crescere non sinatur: sed sicut dicit Scriptura, sub nobis sit appetitus, & nos dominemur illius. Est & tertium cogitandi genus immundum nimis & fœtidum, quod nec admittere quidem vlla ratione debemus, sed à longè præsentire fœtorem, & tota virtute repellere, ad gemitus conuersi, lachrymis & suspiriis inuocantes Spiritum sanctum, qui adiuuet infirmitatem nostram. Dico autem cogitationes illas immundas penitus & fœtidas, quæ ad luxuriam, ad inuidiam, & vanam gloriam pertinent, cæteraq; vitia detestanda.

De ordinatione rationis quantum ad actum inquirendi.

CAPVT III.

Quantum ad actum inquirendi, ordinanda est ratio, vt caueat ne nimis difficilia vel inutilia inquireat: Non erigas oculos tuos ad o- *Pro. 23.*
pes quas habere non potes, sed prudentiæ tuæ
K 5 pone

Eccl. 3.
Rom. 12.

Eccl. 3.

Isa. 19.

Bernard.

pone modum. Altiora te, ne quæsieris: & fortiora te, ne scrutatus fueris. Non plus sapere quàm oportet sapere. Seneca. Id quærere quod potes inuenire: id discere quod potes scire. In superuacuis rebus noli scrutari multipliciter. Confundentur qui operantur linum: plectentes & texentes subtilia. Item ordinanda est ratio, quantum ad actum sciendi, scilicet ordinem, studium & finem. Bernardus super Cantic. Scia quo ordine, quo studio, quo fine nosse quæque oportet. Quo ordine, ut illud prius, quod maturius ad salutem. Quo studio; ut id ardentius quod vehementius ad amorem. Quo fine: ad ædificationem tui, & proximi. Sunt enim qui scire tantum volunt, ut sciant: & turpis curiositas est: & sunt qui scire volunt, ut sciatur, & turpis vanitas est: & sunt qui scire volunt, ut scientiam vendant: & turpis questus est: & sunt qui scire volunt, ut ædificent, & charitas est: & sunt qui scire volunt ut ædificentur, & prudentia est. De studio eius qui nouus est in religione, dicitur in libro de vita solitaria. Nouo in Christo homini ad exercenda eius interiora, melius & tutius proponuntur legenda & meditanda Redemptoris nostri exteriora: & ostendendum in eis exemplum humilitatis, pro-uocatio charitatis, & affectus pietatis; & de Scripturis sanctis, & sanctorum patrum tractatibus, moralia quæque & planiora. Proponenda etiam sunt ei gesta, & passiones sanctorum: ubi nec laborandum fit ei in planicie historiali: & semper aliquid occurrat, quod nouitij animum excitet ad amorem Dei, & contemptum sui.

Porro

Porro alia historia delectant quidem cum leguntur, sed non edificant: quin potius mentem inficiunt: & in tempore orationis vel spiritualis meditationis inutilia quæque vel noxia scaturire faciunt memoriam. Lectionis quidem modum sequi solet similis meditatio. Difficilium etiam Scripturarum lectio fatigat, non reficit teneriorem animum: frangit intentionem: hebetat sensum vel ingenium.

De ordinatione rationis quantum ad actum iudicandi.

CAPVT IIII.

ORdinanda est ratio, quantum ad actum iudicandi, ut ab his que non sunt nostri iudicij, humiliter se temperet: ea vero que sunt nostri iudicij, diligenter examinet. Nostri iudicij non sunt, que nobis incerta sunt. de quibus dicit glossa, super illud: Nolite iudicare. Duo sunt, in quibus temerarium iudicium cauendum est. Sunt enim quedam media & incerta, de quibus ignoramus, quo animo fiant, que bene vel male possunt fieri. Nescimus qualis futurus est, qui nunc apparet malus: de cuius correctione desperare, eumque quasi abiectum reprehendere, temerarium iudicium est: Nolite ante tempus iudicare. Inferiores etiam non debent iudicare superiores. *Glos. super Matt. 7.* Temerarium est, quando quibus commissum non est, iudicant. *Matth. 7.* Tu quis es, qui iudicas alienum seruum? *Rom. 14.* Ea que nostri iudicij sunt, diligenter sunt examinanda. Senec. Prudentis est examinare consilia: & non facile credu-

Matth. 7.
Glossa ord.
ibid.

1. Cor. 4.

Matth. 7.
Rom. 14.